

Ministerie van Financiën

Bijsturen met het oog op de toekomst

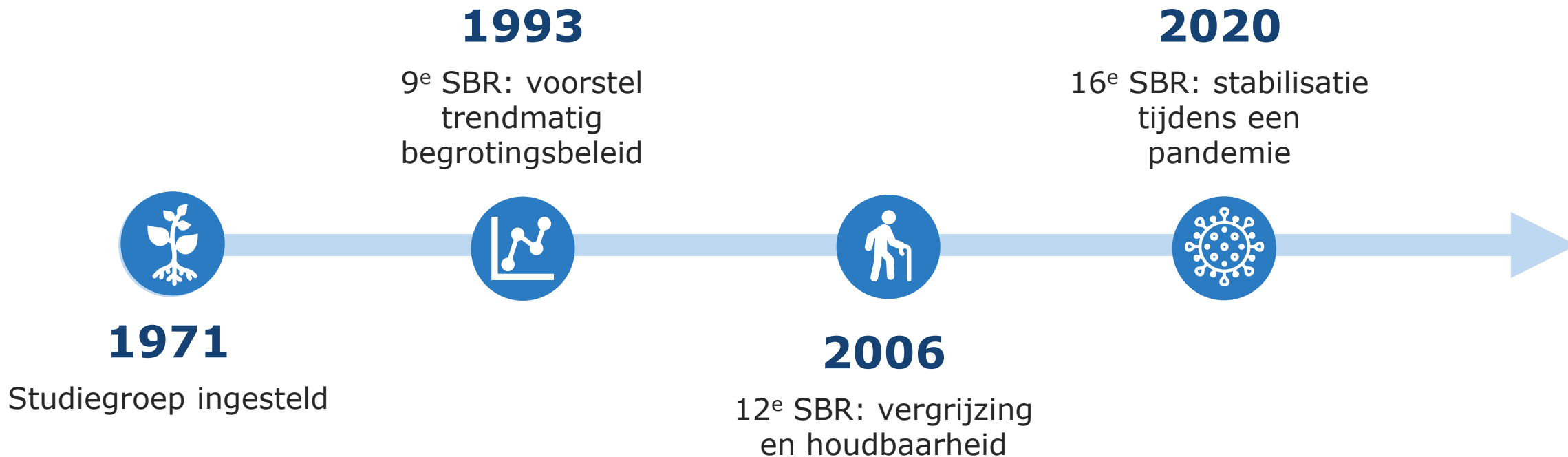
17^e Studiegroep Begrotingsruimte (SBR)
en update overheidsfinanciën

Bas van den Dungen

SG Financiën en voorzitter SBR

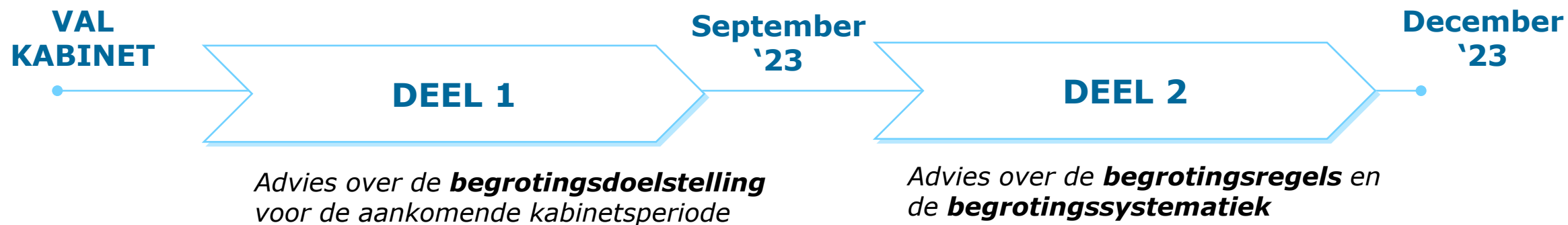

Historie van de SBR

17^e SBR: opgeknipt in twee delen vanwege snelheid

DOOR WIE

Directeuren Planbureaus en DNB,
top diverse ministeries

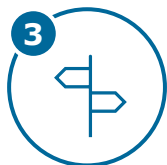
Advies SBR: een koerscorrectie is nodig. Dit draagt ook bij aan een realistische begroting

1 Recent verslechterde overheidsfinanciën
begrotingstekort van -3,6% in 2028 tijdens SBR (CEP -3,2%, maar 2032 -4,6%)

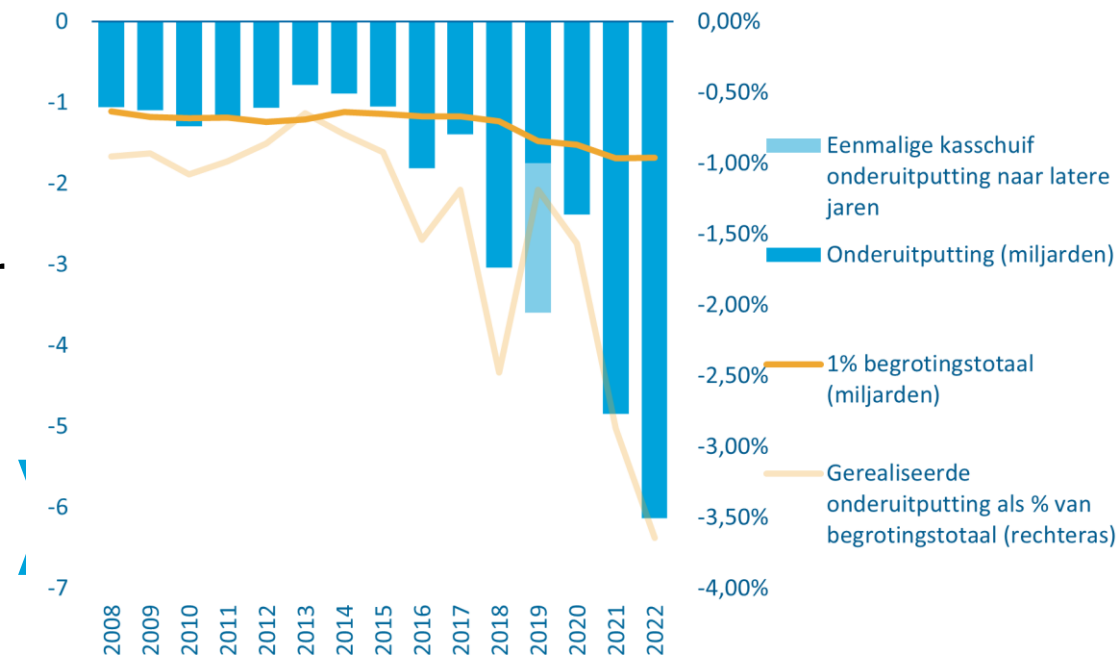
2 Als we niks doen; schuiven we rekeningen door
AOW, zorg en toekomstige klimaatkosten

3 Geld niet altijd als middel
Investerings zijn noodzakelijk, maar daarin zijn scherpe keuzes nodig

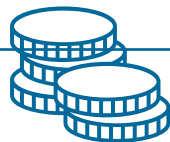

4 Oververhitting en arbeidsmarktkrapte
Nu buffers opbouwen, vooruitzichten altijd onzeker – consensus experts tot koerscorrectie

Een koerscorrectie van struc circa 17 miljard euro vanaf 2028 – belangrijk ook voor trendmatig begrotingsbeleid!

Begrotingsopgave van structureel circa 17 miljard

- **Begrotingssaldo van circa -2% bbp**
- Biedt **voldoende afstand tot Europese -3% norm. -3% en 60% ook minstens zo belangrijk in nieuwe SGP**

- Volgt ook uit het laten **stabiliseren van de schuld**

Leidt tot stabiel beleid

- **Trendmatig begrotingsbeleid** niet bijsturen gedurende de rit
- **Biedt rust in besluitvorming**
- Stabiel beleid waar **mensen en bedrijven van op aan kunnen**

Neem ook maatregelen die specifiek zien op hervormingen gericht op de zorg- en vergrijzingskosten

ZORG & VERGRIJZING

Oplopende (vergrijzingsgevoelige) kosten in de **zorg en AOW**

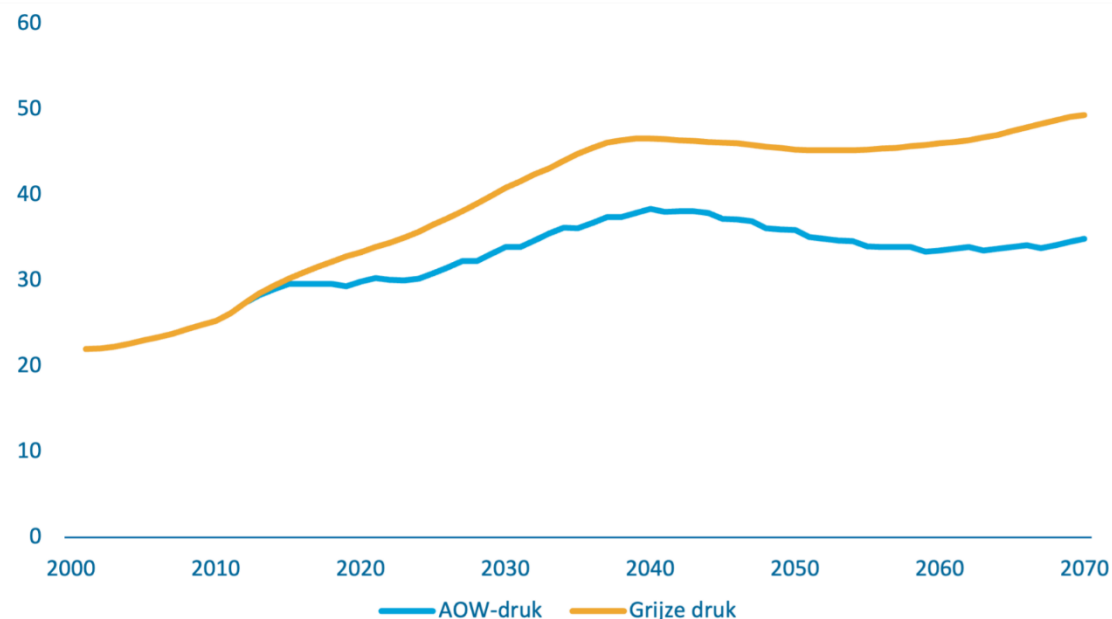
Advies
Beperk oplopende kosten na 2028 **via structurele hervormingen.**

KLIMAAT

Klimaat zorgt op **lange termijn voor extra kosten**. Onzeker hoeveel precies.

Advies
Nader onderzoek nodig om **lange termijn klimaatkosten** in beeld te brengen. Voor nu: **kijk ook naar normeren en beprijzen**

Gebruik brede welvaart als basis voor het begrotingsproces

Tijdens de formatie

→ **Formuleer** bij de formatie **prioriteiten** voor brede welvaart en concretiseer deze met beleidsdoelen.

Voorbeeld prioriteit Bestaanszekerheid (Mogelijke) beleidsdoelen

- Voldoende buffers bij huishoudens
- (Kinder)armoede halveren voor het jaar 2030
 - **Indicator:** % mensen en kinderen in armoede
- Subjectieve financiële zekerheid vergroten
 - **Indicator:** % mensen dat zorgen maakt over financiële toekomst
- Toegankelijkheid woningmarkt verbeteren
 - **Indicatoren:** aantal nieuwe woningen en aantal woningzoekenden
- Iedereen mee laten komen in de duurzaamheidstransitie
 - **Indicator:** sociale huurwoningen met goed (C+) energielabel
- Toegankelijkheid van zorg verbeteren
 - **Indicator:** % mensen dat zorg mijdt

- **Monitor** de ontwikkeling van brede welvaart gedurende de kabinetsperiode
- Verzoek de **planbureaus om informatie** op besluitvormingsmomenten

Vragen of opmerkingen?